

RINGERIKE KOMMUNE

Hovedutvalget for miljø- og arealforvaltning
Formannskapet 2 - kommunestrategi og plan

SAKSFRAMLEGG

Arkivsaksnr.: 18/1877-1

Arkiv:

Kommunedelplan masseforvaltning

Forslag til vedtak:

Rådmannen får i oppdrag å utarbeide en kommunedelplan for masseforvaltning for Ringerike kommune.

Sammendrag

Ringerike kommune har mange store forekomster av sand og grus. Forekomstene er registrert av Norges geologiske undersøkelse (NGU), og mange er klassifisert med høy verdi, god kvalitet og nasjonal og regional viktighet. I takt med økende utbygging både innad i kommunen og regionalt ser vi også et økende behov for mottak av overskuddsmasser, bearbeiding, gjenvinning og deponering. Dette er svært arealkrevende virksomhet som medfører mange av de samme utfordringene som uttak av masser gjør mtp. støy, støv og forurensning. For at Ringerike kommune skal kunne forvalte disse ressursene på en god måte ser rådmannen et behov for en kommunedelplan med en juridisk bindende arealdel. Arealdelen vil gi oss mulighet til å avklare og båndlegge viktige arealer for ressursutnyttelse og mottak/gjenvinning, både for dagens og framtidens behov. Å få denne avklaringen på kommunedelplannivå vil redusere potensialet for framtidige arealbrukskonflikter.

En helhetlig kommunedelplan vil sørge for langsiktighet og forutsigbarhet for næringen, kommunens innbyggere, naboer til anleggene og andre berørte parter. Forutsigbarhet i forvaltning av kommunens ressurser vil gjøre det mer attraktivt å drive virksomhet i kommunen vår. Videre vil reguleringsprosesser i etterkant av ferdig utarbeida kommunedelplan gå raskere ettersom mange aspekter ved sakene vil være behandla og avklart på overordna nivå.

Innledning / bakgrunn

Utfordringer rundt masseforvaltning har vært en kjent problemstilling for Ringerike kommune i lengre tid. Økende satsning på vekst og utvikling, ny bane, vei og andre utbyggingsprosjekter

gjør behovet for byggeråstoff stadig større, i tillegg til at mengden overskuddsmasser som må gjenvinnes eller deponeres øker. Ringerike kommune sitter på store forekomster av mineralressurser, og det er stor pågang på reguleringsplaner for uttak av masser. I tillegg ser vi en økende trend når det gjelder søknader om å ta imot masser for deponi eller videre bearbeiding. I et temamøte i Hovedutvalget for miljø- og arealforvaltning 15.01.2018 presenterte Solveig Viste fra Akershus fylkeskommune deres regionale plan for masseforvaltning, og forklarte hvordan Akershus fylkeskommune arbeidet med disse problemstillingene. I etterkant av dette møtet kom det en interpellasjon fra Arne Broberg (27.02.18) og Arnfinn Baksvær (12.02.18), behandlet i kommunestyret 08.03.18. Disse interpellasjonene viste til et behov for en overordna plan for masseforvaltning i kommunen, og det ble spurt om ordføreren ville igangsette et slikt arbeid. I svaret på interpellasjonene kommer det også fram et behov og ønske om en overordna plan for disse temaene, fortrinnsvis i form av en kommunedelplan for masseforvaltning. Det har også vært ytret et ønske fra industrien å få et overordna planverk som bidrar til forutsigbarhet for deres virksomhet, og for å redusere fremtidige arealbrukskonflikter. I etterkant av kommunestyremøtet, og som en følge av interpellasjonene og ordførerens svar på disse, ble rådmannen bedt om å sette i gang arbeidet med en kommunedelplan for masseforvaltning.

Beskrivelse av saken

Hensikten med en kommunedelplan for masseforvaltning

Hensikten med planen er å sikre en helhetlig og langsiktig ressursforvaltning i kommunen. Kommunedelplanen vil danne grunnlag for effektive planprosesser. Den vil også skape forutsigbarhet for næringen, og føre til at det utføres lik praksis og kontroll overfor næringen.

Masseforvaltning er en interkommunal-regional utfordring, og det er vanskelig å finne større områder for masseuttak/uttak i Ringerike som ikke er konfliktfylte. I tillegg er pågangen av forespørsler om reguleringsplaner for disse temaene svært stor, og det er lite hensiktsmessig å ha mange enkeltstående reguleringsplaner for så store og potensielt konfliktfylte virksomheter uten noen form for overordna planverk. Med en overordnet plan vil kommunen være bedre rustet til å ta gode beslutninger i et regionalt perspektiv. Det vil være et stort behov for byggeråstoffer i fremtiden, med økende befolkningsvekst og store byggeprosjekter på trappene, som FRE16 og den forventede veksten dette fører med seg. Byggeråstoff er en ikke-fornybar ressurs, og det er viktig at kommunedelplanen tilrettelegger for en fornuftig og langsiktig håndtering av kommunens ressurser. Samtidig vet vi at virksomhet knytta til mottak/uttak av råstoff fører med seg en del utfordringer, som for eksempel støy, støv og klimagassutslipp og nedbygging av arealer med annet formål. Alle konsekvenser av en slik plan vil derfor utredes i planarbeidet.

Masseuttak og masseuttak vil bli utredet separat i kommunedelplanen, men er omtalt under ett i saksfremlegget ettersom utredningene og konsekvensutredningene sammenfaller i stor grad. Alle masseuttak (forekomster av råstoff) i kommunen har blitt kartlagt av Norges Geologiske Undersøkelse (NGU). De største og viktigste forekomstene er lokalisert innenfor Ringerikes kommunegrense, og er ikke avhengig av interkommunalt samarbeid. Masseuttak har et langt tidsperspektiv, mens et masseuttak ofte vil ha et kortere tidsperspektiv. Masseuttak er en kompleks utfordring, og kommunen ser en økning av tilkjøring av eksterne masser til Ringerike kommune. Det vil derfor være hensiktsmessig å ha et interkommunalt samarbeid når det gjelder mottak.

Målene med planen når det gjelder uttak vil være å

- sikre byggeråstoff og uttaksområder for fremtidig behov, både lokalt, regionalt og nasjonalt
- redusere miljø og samfunnsbelastningen fra masseuttak
- redusere potensialet for framtidige arealbrukskonflikter
- gi en forutsigbarhet for næringen, innbyggere, naboer og andre som blir berørt
- gi mer effektive reguleringsprosesser for de enkelte uttak i etterkant av vedtatt plan

Målene med planen når det gjelder mottak vil være å

- sikre arealer for gjenvinning og lovlig mottak/deponi slik at plassering av masser og deponering skjer på lovlig vis og med færrest mulig ulemper
- sørge for størst mulig gjenbruksandel av gjenvinnbare masser
- gi en forutsigbarhet for næringen knytta til massehåndtering og massetransport, og for naboer og andre som blir berørt
- gi mer effektive reguleringsprosesser for de enkelte mottak i etterkant av vedtatt plan

Planen vil inneholde strategier for å nå disse målene. Særlig når det gjelder delen som omhandler mottak og deponi vil det være hensiktsmessig å se utfordringene i et regionalt perspektiv, hvor hele fylket inkluderes.

Til planen vil det følge et juridisk bindende arealbrukskart som definerer ønskede områder for uttak og mottak i et langt tidsperspektiv. Områdene skal i tillegg omkranses av hensynssoner som sikrer tilstrekkelig buffer for blant annet støyforurensning.

Tidsperspektiv

For å sikre en bærekraftig og stabil tilgang av ressurser bør kommunedelplanen ha et langt perspektiv. Arealdelen bør inneholde driftsområder med tidsperspektiv på 10-12 år, og legge føringer for ønska utvidelse av driftsområdene i et 30-40 års perspektiv. Lange perspektiver er essensielt når det gjelder ikke-fornybare ressurser, og er avgjørende for å sikre tilstrekkelig lange driftshorisonter som gjør det attraktivt å drive virksomhet i kommunen. Videre vil det kunne hindre konflikt mellom mottaks-/uttaksvirksomhet og nærliggende bebyggelse, og hindre at støyfølsom bebyggelse oppføres i nærheten av eksisterende og framtidige mottaks-/uttaksområder.

Fremdriftsplan og utarbeidelse av planen

Arbeidet med kommunedelplanen vil ta utgangspunkt i klassifiseringen av råstoff-forekomster gjort av Norges Geologiske Undersøkelser (NGU), og temautredningen som ble vedtatt 18.08.2015. Kommunen vil gjennomgå alle registrerte forekomster, og anbefale hvilke av disse som bør prioriteres ved utvidelser og eventuelt etablering av nye uttak. Det er spesielt forekomster av nasjonal og regional betydning som vil bli vektlagt. Det er å foretrekke store uttak/mottak som er driftet av seriøse aktører istedenfor mange småprosjekter. Det vil også gjøres en vurdering av mindre uttak for å redusere transportbehov, dersom kvalitet på ressursen er god og av lokal betydning.

Planens omfang tilsier at kommunen må utarbeide planprogram og konsekvensutredning. Parallelt med varsel om oppstart og fastsetting av planprogram vil vi be om innspill fra

aktørene i næringslivet når det gjelder hvilke områder som bør prioriteres avsatt til uttak/mottak. Dette vil tilrettelegge for god medvirkning og oppslutning om planen.

Kommunedelplanen for masseforvaltning er ikke en prioritert oppgave, og skal utarbeides ved siden av faste oppgaver. Det vil derfor være noe usikkerhet hvor lang tid det vil ta å utarbeide planen, men det er anstått at det vil ta 2-3 år. En omtrentlig fremdriftsplan har blitt utarbeidet, den forutsetter en ideell planprosess og tar ikke høyde for eventuelle tilleggsutredninger, forlengelse av høringsfrister og innsigelser. Det vil også være mulig å ha en raskere fremdriftsplan hvis oppgaven prioriteres og det i tillegg bevilges ressurser til å leie inn konsulenthjelp til noen av utredningene.

Milepæl	Tidsbruk
Politisk oppstart	04.06.18
Arbeide med planprogram (Medvirkning, møter med industrien)	7 mnd.? Formannskapet i desember/januar?
Revidere planprogram/Fastsette planprogram	4 mnd.
Kunngjøre planprogram (Ønsker innspill)	
Utarbeide KU, planforslag og bestemmelser (tilrettelegge for innspill)	1 år
Saksfremlegg	3 uker
1. gangsbehandling	
Merknadsbehandling	2-3 mnd.
Saksfremlegg	3 uker
2. gangsbehandling	
Mindre endringer	
Vedtak	
Kunngjøring	
Klage	3 uker

Forholdet til overordnede planer

Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030 vektlegger å sikre en bærekraftig masseforvaltning, herunder sikre ressurser og uttaksområder for framtidig behov samt redusere miljø- og samfunnsbelastning. Utnytting av eksisterende uttak skal prioriteres framfor å åpne nye områder.

Følgende planer vil bli brukt som grunnlag i planarbeidet:

- Strategiplan 2013-2016- Geologisk samarbeidsprogram Buskerud, Telemark, Vestfold fylkeskommune, datert 10.09.12
- Temautredning masseforvaltning, vedtatt 18.08.15.

Juridiske forhold

Plan og bygningsloven, Naturmangfoldloven og mineralloven vil være de mest sentrale for denne kommunedelplanen.

Økonomiske forhold

Økonomiske forhold rundt planarbeidet vil avhenge av intern ressursbruk og prioritering, samt omfang av ekstern konsulenthjelp.

Behov for informasjon og høringer

Det vil bli tilrettelagt for godt samarbeid med industrien. Det vil også bli arrangert temamøter for formannskapet/kommunestyret hvor utfordringer og muligheter med mottak av overskuddsmasser belyses.

Rådmannens vurdering

Rådmannen ser at det er et behov for et oppdatert og mer helhetlig planverk som skal sikre forutsigbarhet, kvalitet og langsiktighet i håndtering av kommunens og regionens ressurser, og gode rutiner for mottak, gjenbruk og deponi av overskuddsmasser. Kommunen har et ansvar for å sikre en bærekraftig utvikling innen masseforvaltning, da befolkningsvekst legger press på den ikke-fornybare ressursen. Videre gir mangelen på helhetlig planverk rundt byggeråstoffer lite forutsigbarhet overfor industrien, kommunenes innbyggere, naboer og andre berørte parter. Det er derfor behov for å legge til rette for en forbedret lokal og regional massehåndtering.

Ringerike kommune, 15.05.2018

Tore Isaksen
rådmann

leder: Knut Kjennerud

saksbehandler: Ole Sannes Riiser og Hanne Christine Wilhelmsen